

Verkeerstekens en -regels

Doelgroep

1^e of 2^e leerjaar

Lesdoelen

De leerlingen

- kunnen gepast reageren op de kleuren van verkeerslichten voor voetgangers.
- herkennen berm en parkeerstrook als delen van de openbare weg die gebruikt kunnen worden door voetgangers en fietsers.
- herkennen fietssuggestiestrook en bushalte als deel van de rijbaan.

Materiaal

- Werkblad voor elke leerling (bijlage 1)
- Achtergrondinformatie voor de leerkracht (bijlage 2)
- PowerPointpresentatie (bijlage 3) met
 - foto's van de stellingen
 - foto's van werkblad oefeningen 1 en 2
 - foto's van werkblad oefening 4
- Groene en rode balpennen (of kaartjes) voor elke leerling



Les

Beginsituatie

Wanneer leerlingen uit de 1^e graad zich als voetganger in het verkeer begeven, is dat niet meer hand in hand met een volwassene. Ze moeten de regels voor voetgangers goed kennen en gepast reageren op verkeerslichten en andere verkeerstekens. Kinderen pikken bepaalde verkeerstermen snel op vanuit hun omgeving, andere termen zijn moeilijker omdat ze bijvoorbeeld niet in de (school-) omgeving voorkomen. Het is belangrijk om begrippen als rijbaan, berm, bushalte, fietssuggestiestrook, parkeerstrook in de 1^e graad aan te bieden, want vroeg of laat komen de kinderen er toch mee in aanraking. Ze moeten vooral weten hoe ze zich er veilig moeten gedragen.

Werkblad: legende



Luister goed



Zet een kruisje

Instapfase

Wat weten de leerlingen al van bepaalde verkeerssituaties?

- Start de PowerPointpresentatie en toon de foto's een voor een.
- Lees bij elke foto de stelling voor.
- Als de leerlingen denken dat de stelling waar is, steken ze de groene balpen (of het groene kaartje) omhoog, bij niet waar de rode.
- Laat enkele leerlingen hun mening geven, zonder meteen te zeggen wat juist is.
- Stel eventueel enkele bijvragen als dat van toepassing is.



STELLING 1

Er bestaan verkeerslichten speciaal voor voetgangers.

Mogelijke bijvraag: hoe herken je zo'n verkeerslichten (denk ook aan kleuren)?

→ je herkent ze aan de afbeelding van een voetganger in het licht. De kleuren zijn rood en groen.

Mogelijke bijvraag: welk gedrag stel je er?

→ bij een rood verkeerslicht moeten voetgangers stoppen en wachten, bij groen licht mogen ze verder wandelen/oversteken.



STELLING 2

Als er geen voetpad is, kan je best op het gras naast de weg stappen.

Mogelijke bijvraag: hoe heet die strook gras naast de rijbaan in het verkeer?

→ een berm.



STELLING 4

Op deze plaats kan een trein stoppen.

Mogelijke bijvraag: wat stopt hier dan wel?

→ een bus.



STELLING 3

De straat die je hier ziet, is een autosnelweg.

Mogelijke bijvraag: wat zie je nog op de foto?

→ een zebrapad, een fietser, een fietssuggestiestrook, een voetpad, een voetganger, auto's.



STELLING 5

Op de gekleurde strook op de weg mogen fietsers en auto's rijden.

Mogelijke bijvraag: Is dit een fietspad?

→ **nee, een fietspad bestaat uit 2 witte, onderbroken lijnen. Meestal staat er ook een verkeersbord bij.**

Mogelijke bijvraag: Wat wil deze strook aantonen?

→ **fietsuggestiestroken zijn bedoeld om bestuurders erop attent te maken dat hier fietsers kunnen rijden.**



STELLING 6

Je mag hier rechts van de witte lijn fietsen.

Mogelijke bijvraag: wat duidt de witte lijn aan?

→ **daar mogen bestuurders parkeren: een parkeerstrook.**

Mogelijke bijvraag: waar fiets je het veiligst?

→ **op de parkeerstrook ben je verder weg van de auto's, dus dat is veiliger.**

De term 'parkeerstrook' is nog niet zo belangrijk voor de kinderen. Wel herkennen ze het deel van de rijbaan als een deel waar bestuurders kunnen parkeren en waar zij eventueel kunnen fietsen.

Verwerkingsfase: werkblad

Via de stellingen leerden de leerlingen nieuwe plaatsen in het verkeer kennen. Leg uit waarom het belangrijk is om te weten waar je mag stappen en fietsen. Deel de werkbladen uit en maak de oefeningen stap voor stap samen met de leerlingen als verwerking van de leerstof. Laat ruimte voor vragen.

Oefening 1: Waar stap je?

Toon de foto's uit oefening 1 via de PowerPointpresentatie. Bespreek samen met de leerlingen:

- Wat zie je? (rijbaan, fietspad, voetpad, bord, parkeerstrook...)
- Waar moet je stappen?

Na elke foto verschijnt een kruisje op de foto in de presentatie op de juiste plaats.

Oefening 2: Waar fiets je?

Toon dezelfde 4 foto's uit oefening 1, maar bespreek nu waar je mag fietsen. Na elke foto verschijnt een kruisje op de foto in de presentatie op de juiste plaats.

Oefening 3: Juist of fout?

Lees de stelling en laat de leerlingen aangeven of de stelling juist of fout is.

Oplossing: 1 juist/2 fout/3 fout/4 juist/5 juist.

Oefening 4: Wat is het veilige gedrag?

Toon de foto's uit de oefening via de PowerPointpresentatie. Vraag de leerlingen waarom ze voor dat antwoord gekozen hebben.

Oplossing: 1A/2B/3A/4B/5B/6B.

Vraag de leerlingen of ze voorbeelden kunnen geven

van situaties in hun woon- of schoolomgeving zoals op de foto's. Laat verschillende leerlingen aan het woord.

Afsluitfase

Toon opnieuw de foto's van de PowerPoint en vraag telkens of de stelling waar of niet waar was. Laat verschillende leerlingen aan het woord en verwijst naar de oefeningen die ze gedaan hebben.

STELLING 1

Er bestaan verkeerslichten speciaal voor voetgangers.

WAAR: je herkent ze aan de afbeelding van een voetganger in het licht. Bij een rood voetgangerslicht moet je stoppen, bij een groen voetgangerslicht mag je verder stappen of oversteken.

STELLING 2

Je kan het best op een berm stappen als er geen voetpad is.

WAAR: zo ben je weg van de rijbaan en stap je op een veiligere plaats. De berm moet natuurlijk wel begaanbaar zijn, hoge begroeiing of een gracht zorgen er soms voor dat je hier niet kan stappen.

STELLING 3

De straat die je hier ziet, heet een autosnelweg.

NIET WAAR: op een autosnelweg mogen geen voetgangers en fietsers komen. Deze straat heet de rijbaan. Een rijbaan is een weg voorzien voor bestuurders. Dus ook voor fietsers, die moeten rechts op de rijbaan fietsen als er geen fietspad is.

STELLING 4

Dit is een plaats waar een trein stopt.

NIET WAAR: dit is een bushalte. Hier kunnen mensen op of uit de bus stappen en de busuren nakijken. Soms staat er op een bushalte een bushokje, soms gewoon een paal.

STELLING 5

Op de gekleurde strook op de weg mogen fietsers en auto's rijden.

WAAR: een fietssuggestiestrook wijst autobestuurders erop dat fietsers ook op de rijbaan rijden. Zo kunnen ze dus beter rekening houden met elkaar. Het is geen fietspad, dus auto's mogen er gewoon over rijden.

STELLING 6

Je mag op een parkeerstrook fietsen als er geen fietspad is.

WAAR: zo ben je als fietser verder weg van het rijdende verkeer. Wanneer de parkeerstrook eindigt, moet je wel voorrang geven aan het verkeer op de rijbaan voor je de strook verlaat. Fiets dus alleen op een parkeerstrook als er over een lange afstand geen auto's geparkeerd staan. Begin niet tussen de geparkeerde auto's te slalommen.

Naam:

Werkblad

Oefening 1



Waar stap je? Zet een kruisje.



Je stap op de stoep (dat is het voetpad). Is er geen stoep? Stap dan op de berm.

Oefening 2

Waar fiets je? Zet een kruisje.



Je fietst op het fietspad. Is er geen fietspad? Fiets dan rechts op de rijbaan.
Tot 10 jaar mag je op de stoep fietsen.

Oefening 3



Juist of fout? Zet een kruisje.

		JUIST	FOUT
1	De plaats waar auto's moeten rijden, heet de rijbaan.		
2	Er bestaan geen aparte lichten voor voetgangers.		
3	Ook als er een voetpad is, kan je het best op de berm stappen.		
4	Op een parkeerstrook mag je fietsen.		
5	Een gekleurde strook op de rijbaan toont de plaats waar fietsers kunnen rijden.		

Oefening 4



Kleur bij elke foto het veilige gedrag groen.



1. Ik fiets op de gele strook.

2. Ik fiets in het midden van de rijbaan.



1. Ik wacht op de bus op het fietspad.

2. Ik wacht op de bus in het bushokje.



1. Ik fiets op het fietspad.

2. Ik fiets op de rijbaan.



1. Ik stap op de rijbaan.

2. Ik stap op de berm.



1. Ik fiets op de rijbaan.

2. Ik fiets op de parkeerstrook.



1. Ik steek over.

2. Ik wacht.

Naam:

Werkblad

Oefening 1



Waar stap je? Zet een kruisje.



Je stapt op de stoep (dat is het voetpad). Is er geen stoep? Stap dan op de berm.

Oefening 2

Waar fiets je? Zet een kruisje.



Je fietst op het fietspad. Is er geen fietspad? Fiets dan rechts op de rijbaan.
Tot 10 jaar mag je op de stoep fietsen.

Oefening 3



Juist of fout? Zet een kruisje.

		JUIST	FOUT
1	De plaats waar auto's moeten rijden, heet de rijbaan.	X	
2	Er bestaan geen aparte lichten voor voetgangers.		X
3	Ook als er een voetpad is, kan je het best op de berm stappen.		X
4	Op een parkeerstrook mag je fietsen.	X	
5	Een gekleurde strook op de rijbaan toont de plaats waar fietsers kunnen rijden.	X	

Oefening 4



Kleur bij elke foto het veilige gedrag groen.



1. Ik fiets op de gele strook.

2. Ik fiets in het midden van de rijbaan.



1. Ik wacht op de bus op het fietspad.

2. Ik wacht op de bus in het bushokje.



1. Ik fiets op het fietspad.

2. Ik fiets op de rijbaan.



1. Ik stap op de rijbaan.

2. Ik stap op de berm.



1. Ik fiets op de rijbaan.

2. Ik fiets op de parkeerstrook.



1. Ik steek over.

2. Ik wacht.

Voor de leerkrachten

Berm

Een strook grond naast de rijbaan, meestal met gras. Als er geen voetpad is, moeten voetgangers op de berm wandelen. De berm moet natuurlijk wel begaanbaar zijn (geen hoge begroeiing, grachten...). Als er geen berm is, of hij is niet begaanbaar, moet je op het fietspad stappen. Is er ook geen fietspad? Dan stap je links op de rijbaan, tegen het verkeer in.

Rijbaan

Het (verharde) deel van de weg dat voorzien is voor voertuigen. Het fietspad en het voetpad horen hier niet bij. Een fietssuggestiestrook hoort wél bij de rijbaan. Als er geen fietspad is, moeten fietsers rechts op de rijbaan rijden.

Bushalte

Een plaats waar bussen van het openbaar vervoer stoppen om passagiers op of af te laten stappen. Aan de halte hangt informatie over de buslijnen en de uren.

Fietssuggestiestrook

Een gekleurde strook op de rijbaan. Een fietssuggestiestrook is geen fietspad. Omdat de strook deel uitmaakt van de rijbaan mogen er ook auto's over rijden en zelfs stilstaan. Fietssuggestiestroken zijn een seintje voor autobestuurders: opgelet, hier kunnen fietsers rijden!

Parkeerstrook

Een gemarkeerde ruimte langs de rijbaan om over een langere afstand te parkeren. Fietsers mogen erover fietsen als ze rechts in de rijrichting liggen. Let wel op: je hebt geen voorrang als je de rijbaan terug op wil rijden: doe dit alleen als er geen geparkeerde auto's staan. Begin niet tussen geparkeerde auto's te slompen.